

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 59/2009
25.9.2009

Asia Korvausvaatimus

Korvausvaatimus

Yliopisto on veloitettava maksamaan A:lle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

A on ollut nimitettynä yliopistossa määräaikaisiin virkasuhteisiin seuraavasti:

- 1.8.2002 - 31.12.2002, liikunnanohjaaja
- 1.1.2003 - 31.12.2003, liikunnanohjaaja
- 1.1.2004 - 31.12.2004, liikunnanohjaaja, määräaikaisuuden peruste nimitämiskirjan mukaan työn luonne
- 1.1.2005 - 31.12.2005, liikunnanohjaaja
- 1.1.2006 - 31.12.2007, liikunnanohjaaja, määräaikaisuuden peruste nimitämiskirjan mukaan työn luonne ja tukivirkojen epävarma asema
- 1.10.2006 - 31.12.2007, liikuntasuunnittelija, samalla on peruutettu aiempi määräys kyseiseltä ajalta, määräaikaisuuden peruste nimitämiskirjan mukaan työn luonne ja tukivirkojen epävarma asema.
- 1.1.2008 - 29.2.2008, liikuntasuunnittelija, määräaikaisuuden peruste nimitämiskirjan mukaan avoimen viran tehtävien hoito
- 1.3.2008 - 11.7.2008, liikuntasuunnittelija, määräaikaisuuden peruste nimitämiskirjan mukaan se, että virkaan valittu aloittaa 1.8.2008

A:n suorittamat työtehtävät on alusta alkaen katsottava yliopiston pysyviksi tehtäviksi. Tehtävät eivät ole olleet määräaikaisia tai muutoin rajoitetuksi ajaksi tarkoitettuja projektitehtäviä tai muutoin luonteeltaan tilapäisiä. Yliopiston liikuntatoimen työntekijöiden toimenkuvasta keväältä 2006 ilmenevät ne tehtävät, joita A on hoitanut ja kyseinen toimenkuva on ollut voimassa jo vuo-

desta 2004 lähtien ja pysynyt samanlaisena voimassa siihen saakka, kun A:ta ei ole enää 11.7.2008 jälkeen nimitetty. A hoiti pääosaltaan samanlaisia tehtäviä myös liikuntasuunnittelijana, eikä toimenkuvaa muutettu nimikettä muutettaessa 1.10.2006 lukien.

Yliopisto on perustanut liikuntasuunnittelijan viran kesällä 2007. A haki virkaa, mutta ei ole tullut siihen valituksi. Viran perustamista on henkilöstöjärjestöjen toimesta vaadittu jo vuodesta 2003 alkaen.

A on nimitetty 1.1.2008 lukien määräajaksi siihen asti, kunnes avoinna oleva virka täytetään vakinaisesti, kuitenkin enintään 29.2.2008 saakka. Virkaan valittu henkilö on aloittanut virantoimituksessa vasta 1.8.2008 lukien, joten tarve hoitaa avoinna olevia tehtäviä on kestänyt 31.7.2008 saakka. Virkamieslain 9 §:n 3 momentin mukaan A olisi tullut nimittää koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi eli 1.1.2008 - 31.7.2008. Nimittämiskirjassa ei ole esitetty erityistä syytä sille, miksi A:ta ei ole nimitetty koko täksi ajaksi. Edelleen A on nimitetty määräajaksi 1.3.2008 - 11.7.2008 ja perusteena on ollut se, että virkaan valittu aloittaa 1.8.2008. Näin ollen A olisi tullut myös tässä tapauksessa nimittää koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi eli 1.3.2008 - 31.7.2008 väliseksi ajaksi. Nimittämiskirjassa ei ole myöskään tämän nimityksen osalta esitetty erityistä syytä sille, miksi A:ta ei nimitetty koko täksi ajaksi.

Vastine

Yliopisto on vastineessaan todennut muun ohella seuraavaa:

A:n ajalle 1.8.2002 - 31.12.2007 ajoittuvien määräaikaisten nimitysten perusteena on ollut työn luonne. Nimitystä 1.1. - 31.12.2004 koskevasta muistiosta 28.1.2004 ilmenee, että yliopiston liikuntatoimen järjestäminen on ollut tuolloin vailla lopullista ratkaisua.

Vuonna 2007 oli käynyt selväksi, että yliopiston liikuntatoimen kehittäminen ja sen palvelujen tuottaminen vaativat pysyvästi kahden henkilön työpanoksen. Toimiston vastuuhenkilö teki tuolloin esityksen liikuntasuunnittelijan viran perustamiseksi yliopistoon ja liikunnanohjaaja A:n nimittämiseksi perustettavaan virkaan ilman viran haettavaksi julistamista. Liikuntasuunnittelijan virka perustettiin rehtorin 9.10.2007 tekemällä päätöksellä 1.1.2008 lukien. Perustamis päätökseen liitetystä esittelijän muistiosta ilmenee, että yliopistolla oli tarkoitus nimittää A virkaan ilman viran haettavaksi julistamista. Esimiehensä kanssa käymissään keskusteluissa ja esimiehelleen 30.10.2007 lähettämässään sähköpostiviestissä A ilmoitti selväsanaisesti, että mikäli hänet nimitetään kyseiseen virkaan, tulee hän kieltäytymään suorittamasta osaa virkaan kuuluvista tehtävistä. Tämän ilmoituksen seurauksena virka pantiin normaalisti julkisesti haettavaksi ja siihen nimitettiin hakijoista pätevimmäksi katsottu henkilö.

Yliopisto oli valmis vakinaistamaan A:n palvelussuhteen ja käyttämään hyväksi vuonna 2007 muutettua valtion virkamiesasetuksen 10 §:n 1 momentin säännöstä. A:n palvelussuhde päättyi yliopistoon hänen kieltäytyttyä vastaanottamasta hänelle tarjottua virkaa. Mikäli A:n korvausvaatimus hyväksytään, tulee palvelussuhteen päättymiseen johtanut A:n kieltäytyminen ottaa korvauksen määrää harkittaessa huomioon määrää alentavana tekijänä.

Vastaselitys

A on vastaselityksessään todennut muun muassa, että yliopisto ei ole selvittänyt syytä siihen, miksi yliopiston liikuntatoimen järjestämiseen tuli miettiä ja selvittää ratkaisua useiden vuosien ajan. A:lla on heti työhön tullessaan ollut se käsitys, että kyseessä on pysyvä tehtävä ja vakinainen työpaikka. Tämän vuoksi hän uskalsi irtisanoutua aikaisemmasta vakituisesta työpaikastaan yksityisellä sektorilla.

Väite siitä, että A olisi kieltäytynyt vastaanottamasta virkaa on täysin perusteeton. A kiistää väitteen ehdottomasti. Kun A:n esimies tiedusteli häneltä keuhkolla 2007 halukkuutta ottaa virka vastaan, vastasi A kysymykseen myöntävästi. A oli vaatinut viran palkkaukseen yhden vaatavuustason korotusta. Päätös vaatavuustasoa koskevasta erimielisyydestä ei ollut ehtinyt tulla ajoissa, joten viran vakinaistamisen yhteydessä viran vaatavuustasoksi oli tullut yhtä A:n vaatimusta alempi. A:lla on ollut oikeus valvoa etujaan. Hän on purkanut tyytymättömyyttään vaatavuustasosta tehtyyn ratkaisuun sekä pahaa mieltään esimiehelleen vastineen liitteenä olevassa sähköpostiviestissä. Viesti on ollut yksityisluontoinen. Kukaan ei ole viestin lähettämisen jälkeen tiedustellut A:lta sitä, ottaako hän viran vastaan. Yliopiston olisi ennen päätöstään viran julkiseen hakuun asettamista tullut varata A:lle mahdollisuus tulla asiassa kuuluksi. A:lle ei myöskään kerrottu viran menneen julkiseen hakuun sen vuoksi, että hän oli kieltäytynyt vastaanottamasta virkaa, vaan A sai tästä tiedon vasta yliopiston vastineen yhteydessä. Edelleen A:n esimies B on ilmoittanut A:lle sähköpostitse 15.10.2007, että liikuntasuunnittelijan virkaa ei täytetä suoraan, vaan normaalin hakumenettelyn kautta. A:n sähköpostiviesti, johon yliopisto viittaa, taas on päivätty vasta 30.10.2007. A:lle on yliopiston taholta kerrottu aivan eri peruste, kuin nyt väitetty sille, miksi virkaa ei täytetty suoraan.

A on hakenut liikuntasuunnittelijan virkaa, joten on erikoista väittää, että hän olisi kieltäytynyt vastaanottamasta sitä. A on muun muassa kutsuttu työhaastatteluun tammikuussa 2008. A:ta ei ole kohdeltu viran täyttömenettelyssä asianmukaisesti ja tasapuolisesti, mikä on otettava huomioon korvauksen määrää harkittaessa.

Lisäselvitys

A on täydentänyt vastaselitystään 9.3.2009 päivätyllä kirjelmällä, johon on liitetty sähköpostiviestejä.

Lisävastine

Yliopisto on antamassaan lisävastineessa todennut muun muassa, ettei opintohallintopäällikkö B ole väittänyt A:n kieltäytyneen vastaanottamasta yliopistoon perustettua liikuntasuunnittelijan virkaa. Kun virkaan kuuluvat tietyt siihen määrättyt tehtävät, joista A oli kieltäytynyt, katsoi yliopisto, ettei A:ta voida nimittää kyseiseen virkaan ja virka pantiin julkisesti haettavaksi.

Vastaselitys

A on antanut lisävastineen johdosta vastaselityksen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta.

Saman pykälän 9 §:n 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Edelleen pykälän 3 momentin (30.11.2007/1088) mukaan jos virkamies nimitetään 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, tulee nimittämiskirjasta ilmetä määräaikaisuuden peruste. Virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, jollei erityisestä syystä toisin päätetä.

Virkamieslain 56 §:n mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta taikka ilman 9 §:n 3 momentissa säädettyä erityistä syytä nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään 6 ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Liikuntasuunnittelijan viran vastaanottamista koskeva väite

Yliopisto on vastineessaan katsonut, että A on kieltäytynyt hänelle tarjotusta, 9.10.2007 perustetusta, liikuntasuunnittelijan virasta. Selvityksenä kieltäytymisestä yliopisto on esittänyt A:n 30.10.2007 esimiehelleen B:lle osoittaman sähköpostiviestin. Viestissä A toteaa muun muassa, että mikäli hänet nimitetään liikuntasuunnittelijan virkaan, tulee hän tekemään listan työtehtävistä, jotka kuuluvat viran vaatimustasolle, eikä ylitä tätä tasoa. Muutoinkin sähköpostiviesti koskee sisältönsä perusteella viran palkkauksen vaatimustasoa koskevaa erimielisyyttä. A ei sähköpostiviestissään ilmoita, että hän ei tule vastaanottamaan virkaa, eikä sähköpostiviestin sisällöstä voida myöskään vetää sellaista johtopäätöstä, että A tulisi kieltäytymään hänelle tarjotusta virasta, mikäli hänen vaatimuksiinsa ei suostuta.

Edelleen A on esittänyt virkamieslautakunnalle esimieheltään B:ltä 15.10.2007 saamansa sähköpostiviestin, jossa B ilmoittaa, että liikuntasuunnittelijan virkaa ei tulla täyttämään suoraan, vaan normaalin hakumenettelyn kautta. Virantäyttömenettelystä on siten katsottava päätetyn jo ennen kuin A

on kirjoittanut edellä mainitun sähköpostiviestin. Näissä oloissa yliopisto ei ole esittänyt selvitystä, jonka perusteella A:n olisi katsottava kieltäytyneen vastaanottamasta hänelle tarjottua virkaa. A:n korvausvaatimusta ei siten tule hylätä sillä perusteella, ettei hänen virkasuhteensa yliopistoon ole päätynyt sen vuoksi, ettei häntä ole enää nimitetty yliopiston palvelukseen. Kyseistä seikkaa ei tule myöskään ottaa huomioon A:lle mahdollisesti määrättävän korvauksen suuruutta harkittaessa.

A:n nimitysten lainmukaisuus

Nimitykset 1.8. - 31.12.2002, 1.1. - 31.12.2003, 1.1. - 31.12.2004, 1.1. - 31.12.2005, 1.1. - 31.12.2006, 1.10. - 31.12.2006 ja 1.1. - 31.12.2007

A on ollut ensin nimitettynä viidellä eri nimityksellä liikunnanohjaajan määräaikaisiin virkasuhteisiin ja 1.10.2006 lukien tehtävän nimikkeenmuutoksen perusteella liikuntasuunnittelijan määräaikaisiin virkasuhteisiin. Nimittämiskirjoissa ei ole ennen ajaksi 1.1. - 31.12.2004 tehtyä nimitystä mainittu määräaikaisuuksien perustetta. Yliopiston selvityksen mukaan perusteena on kuitenkin koko ajan ollut työn luonne. Vuoden 2004 nimitystä koskevan 28.1.2004 päivätyn muistion mukaan määräaikaisuuden perusteena on ollut se, että kysymykset liikuntatoimen järjestämisestä yliopistossa kokonaisuutena, sen rahoituksesta, opiskelijaliikunnan suhteesta henkilöstöliikuntaan, maksutuloista jne. ovat edelleen ratkaisematta.

Kehittämisjohtaja C:n liikuntasuunnittelijan viran perustamista koskevasta 30.5.2007 päivätystä esityksestä ilmenee muun muassa, että A on rekrytoitu sekä yliopistoliikunnan toiminnan turvaamiseksi että erityisesti henkilöstöliikunnan liikuntapalvelujen kehittämiseksi. Viiden vuoden aikana on tullut selväksi, ettei yliopistoliikuntaa enää voida hoitaa ja edelleen kehittää yhden päätoimisen vakanssin voimin. Puolet liikuntasuunnittelijan palkkakustannuksista on budjetoitu yliopiston perusmäärärahoista pysyväisluonteisesti opinnot ja kehittämisen vastuualueelle ja puolet on katettu yliopistoliikunnan maksullisen palvelun tuloista, eikä viran perustaminen siten edellytä määrärahojen lisäystä.

Työn luonne määräaikaisuuden perusteena edellyttää, että työn on oltava määrällisesti ja ajallisesti rajattavissa. Yliopiston esittämän selvityksen perusteella liikunnanohjaajan tehtävä on ollut virastossa uusi ja tehtävän täyttämisen aluksi määräaikaisesti on saattanut tehtävien vakiintumattomuuden perusteella olla perusteltua. A on kuitenkin nimitetty toistuvasti peräkkäin yli viiden vuoden ajan samoihin tehtäviin määräaikaisesti. Virkasuhteet on esitetyn selvityksen perusteella rahoitettu yliopiston omista määrärahoista ja palveluista saaduilla tuloilla. Joka tapauksessa 28.1.2004 päivätystä muistiossa viitattu rahoituksen epävarmuus ei sellaisenaan ole peruste käyttää työn luonteen perusteella määräaikaista virkasuhdetta. A:n tehtävät ovat esitetyn selvityksen perusteella pysyneet koko ajan samanlaisina, eikä asiassa ole osoitettu, että A:n nimittämishetkillä olisi ollut tiedossa seikkoja, joiden nojalla tehtävien olisi voitu arvioida olevan luonteeltaan tilapäisiä. Se, että kyseisiin tehtäviin on sittemmin perustettu virka, osoittaa osaltaan, että tehtävät ovat olleet pysyviä.

Kaikki edellä esitetyt seikat huomioiden yliopistolla ei ole ollut työn luonteesta johtuvaa syytä nimittää A määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalla 1.8.2002 - 31.12.2007. A:lla on oikeus tältä osin hakemaansa korvaukseen.

Nimitys 1.1. - 29.2.2008

Valtion virkamieslain 9 §:n 3 momentti, jonka mukaan virkamies on nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteena olevaksi ajaksi, on tullut voimaan 1.1.2008 eli ennen A:n 17.12.2007 tehtyä nimitystä. Näin ollen kyseinen säännös ei tule sovellettavaksi arvioitaessa kyseisen nimityksen laillisuutta.

A on 17.12.2007 nimitetty liikuntasuunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen. Perusteeksi määräaikaisuudelle on nimittämiskirjassa ilmoitettu avoimen viran tehtävien hoito, kunnes avoinna oleva virka täytetään vakinaisesti, kuitenkin enintään 29.2.2008 saakka. Liikuntasuunnittelijan virka on perustettu rehtorin 9.10.2007 päätöksellä 1.1.2008 lukien. A:n selvityksen mukaan virka on ollut haettavana 12.12.2007 saakka. Määräaikaista nimitystä voidaan virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaisesti käyttää siihen saakka, kunnes virka saadaan vakituisesti täytettyä. Kun A:n määräaikainen nimitys on rajattu vain kahteen kuukauteen, on A:n nimitykselle ollut virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukainen peruste eli avoinna olleen viran tehtävien väliaikainen hoitaminen.

Nimitys 1.3. - 11.7.2008

A on edelleen 28.2.2008 nimitetty liikuntasuunnittelijan määräaikaiseen virkasuhteeseen sillä perusteella, että virkaan valittu aloittaa tehtävässään 1.8.2008. Kyse on siten ollut edelleen avoinna olleen viran tehtävien väliaikaisesta hoitamisesta. A on kuitenkin oikaisuvaatimuksessaan viitannut virkamieslain 9 §:n 3 momentin säännökseen ja katsonut, että hänet olisi tullut nimittää koko määräaikaisuuden perusteen ajaksi eli 31.7.2008 saakka.

Hallituksen esityksessä laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta (HE 63/2007) on 9 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu muun muassa, että tällä hetkellä määräaikaisia virkasuhteita on joissain tapauksissa tehty useita kertoja peräkkäin saman perusteen ollessa voimassa. Nyt ehdotetaan, että määräaikaisen virkasuhteen tulisi kestää koko perusteen mukaisen ajan. Esimerkiksi hoitovapaasijaisuuden olisi kestettävä koko hoitovapaan ajan, eikä sijaista voitaisi vaihtaa kesken hoitovapaan.

Edellä todettu huomioiden virkamieslain 9 §:n 3 momentin säännöksen on katsottava edellyttävän, ettei virkamiestä nimitetä useita kertoja peräkkäin saman perusteen ollessa voimassa. Sen sijaan säännöksen ei voida katsoa edellyttävän, että virkamies on aina nimitettävä koko määräaikaisuuden perusteen ajaksi, mikäli perusteen loppuajaksi ei tehdä uutta nimitystä tai nimitetä toista henkilöä määräaikaiseen virkasuhteeseen. Näin ollen yliopisto on voinut harkintansa mukaan nimittää A:n vain osaksi virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaisen perusteen voimassa olon, eli avoinna olleen viran tehtävien väliaikaisen hoitamisen, ajaksi.

Lopputulos

Yliopistolla ei ole ollut virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaista perustetta nimittää A määräaikaisiin virkasuhteisiin ajalla 1.8.2002 - 31.12.2007. Korvauksen määrää harkittaessa on otettu huomioon A:n ikä, hänen palvelussuhteensa kesto sekä hänen mahdollisuutensa saada tulevaisuudessa ammattiin tai koulutustaan vastaavaa työtä.

Virantäyttömenettelyn laillisuuden arvioiminen ei sen sijaan kuulu valtion virkamieslautakunnan toimivaltaan, eikä siihen liittyviä A:n esittämiä seikkoja voida sellaisenaan ottaa huomioon korvauksen määrää harkittaessa.

Päätös

Yliopisto veloitetaan korvaamaan A:lle kahdeksan (8) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 9 § ja 56 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Paanetoja, Äijälä, Isomäki ja A. Nieminen sekä vähemmistön jäsenet Komulainen, M. Nieminen ja Sipiläinen.

Vähemmistön äänestyslausuma on liitteenä.

Liite

Eri mieltä olleiden jäsenten Komulaisen, M. Niemisen ja Sipiläisen äänestyslausunto

Yhdymme muutoin enemmistön näkemykseen, mutta määräämme yliopiston maksamaan A:lle kymmenen (10) kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen.